《ཕྱོགས་ཡོངས་ནས་ཏང་ནན་སྐྱོང་བྱེད་པར་རྒྱུན་སྲིང་ལྷོད་མེད་ཀྱིས་སྐྱུལ་འདེད་གཏོང་བའི་གནད་དོན་ཆེན་པོ་འགའ་ཞིག་སྐོར་གྱི་ཀྲུང་གུང་ཀྲུང་དབྱང་གི་ཚོད་དོན》སྐོར་གྱི་གསལ་བཤད།

(**པར་ངོས་དང་པོར་མཐུད།**) ཏང་དོ་དམ་དང་ཏང་བཙོས་སྐྱོང་བྱེད་པ་དང་། ཏང་དར་རྒྱས་དང་ཏང་སྟོབས་ལྡན་གཏོང་བ་དང་རྒྱལ་ཁབ་སྟོབས་ལྡན་འཛུགས་སྐྲུན་དང་མི་རིགས་བསྐྱར་དར་བར་གྱི་ནང་གནས་འབྲེལ་བ་སྟངས་འཛིན་བྱ་རྒྱུ་གཙིགས་སུ་བཟུང་ནས། སྲིད་བྱུས་དང་བྱེད་ཐབས་ཁག་འཆར་འགོད་བྱས་ནས་བཏོན་པ་ཚང་མ་ཏང་དང་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་བྱ་གཞག་འཕེལ་རྒྱས་ཀྱི་དགོས་མཁོར་དམ་པོར་དམིགས་ཏེ། ཕྱོགས་ཡོངས་ནས་ཏང་ནན་སྐྱོང་བྱེད་པར་རྒྱུན་སྲིང་ལྷོད་མེད་ཀྱིས་སྐྱུལ་འདེད་གཏོང་བའི་ཕྱོགས་སོ་སོའི་བཀོད་སྒྲིག་ཚང་མ་ལྟེ་བར་དམིགས་པ་དང་སྤྱི་ཡོངས་ལ་ཞབས་འདེགས་ཞུ་བའི་འགན་ལེན་ཏན་ཏིག་བྱས་ཡོད།

གསུམ་པ། ནན་པོའི་དགོངས་གཞི་རྒྱུན་འཁྱོངས་བྱས་ཡོད། ཕྱོགས་ཡོངས་ནས་ཏང་ནན་སྐྱོང་བྱེད་པའི་འགག་རྩ་ནི་ནན་པོར་ཐུག་ཡོད་པས། ཕྱོགས་ཡོངས་ནས་ཏང་ནན་སྐྱོང་བྱེད་པར་རྒྱུན་སྲིང་ལྷོད་མེད་ཀྱིས་སྐྱུལ་འདེད་གཏོང་བ་ངེས་པར་དུ་དཀྲུས་གཅིག་ཏུ་དོན་འཁྱོལ་དང་། མཐའ་གཅིག་ཏུ་ནན་པོ་བྱེད་དགོས། 《ཚོད་དོན》གྱི་མ་ཟིན་འགོད་སྐབས་ཏང་འཛུགས་སྐྲུན་གྱི་ལས་དོན་ཁག་གི་ཚད་གཞི་ནན་པོ་ཡིན་དགོས་པ་དང་། ཏང་རྩ་འཛུགས་རིམ་པ་ཁག་དང་། ཏང་ཡོན། ལས་བྱེད་པ་བཅས་ལ་སློབ་གསོ་དང་དོ་དམ་ལྟ་སྐྱོང་བྱེད་པ་ནན་པོ་ཡིན་དགོས་པ། སྤྱོད་ཚུལ་མི་ལེགས་པ་དང་རུལ་སུངས་ཀྱི་སྣང་ཚུལ་བཅོས་སྒྲིག་བྱེད་ཐབས་ནན་པོ་ཡིན་དགོས་པ། ཏང་དོ་དམ་དང་ཏང་བཙོས་སྐྱོང་གི་འགན་འཁྲི་དོན་འཁྱོལ་བྱེད་པ་ནན་པོ་ཡིན་དགོས་པ་བཅས་ཀྱི་བླང་བྱ་ཁོང་དུ་བརྟན་པོར་ཆུད་པར་བྱས་ཏེ། ཕྱོགས་ཡོངས་ནས་ཏང་ནན་སྐྱོང་བྱེད་པའི་སྲིད་བྱུས་དང་བྱེད་ཐབས་ཁག་སྔར་བས་གཏིང་ཟབ་དང་འབྲུས་ཚང་དུ་བཏང་བ་དང་། རྗེས་ཕྱོགས་རེ་དམ་ནས་རེ་དམ་ཡིན་པའི་བརྡ་རྟགས་དྲག་པོ་གསལ་པོར་བསྟན་ཡོད། དུས་མཚུངས་སུ། དོ་དམ་ནན་པོ་དང་ལྟ་སྐྱོང་བྱམས་པོ་ཟུང་འབྲེལ་དང་། ངར་སྐུལ་དང་གཉན་འཛོམས་གལ་ཆེ་མཉམ་འཛིན་བྱ་རྒྱུ་རྒྱུན་འཁྱོངས་བྱས་ནས། ནན་པོ་གནད་དུ་ཐོན་པ་དང་གཉན་འཛོམས་གནད་དུ་ཐོན་པ་བྱས་ཤིང་། ཏང་ཡོངས་ཀྱི་ཁུར་བསྟོན་རང་བཞིན་དང་། རང་འགུལ་རང་བཞིན། གསར་སྐྲུན་རང་བཞིན་བཅས་ཀུང་དར་སྐྱེད་ཐུབ་པ་བྱས་ཡོད།

བཞི་པ། གནད་དོན་ཁྲིད་ཕྱོགས་སུ་འཛིན་རྒྱུ་འབུར་དུ་བཏོན་ཡོད། ཕྱོགས་ཡོངས་ནས་ཏང་ནན་སྐྱོང་བྱེད་པ་ནི་ཏང་ནང་གི་འབུར་ཐོན་གནད་དོན་ལ་དམིགས་ནས་སྤེལ་བ་ཞིག་ཡིན་ཞིང་། ཕྱོགས་ཡོངས་ནས་ཏང་ནན་སྐྱོང་བྱེད་པར་རྒྱུན་སྲིང་ལྷོད་མེད་ཀྱིས་སྐྱུལ་འདེད་གཏོང་བར་ངེས་པར་དུ་ད་ཡོད་ཀྱི་གྲུབ་འབྲས་སྲ་བརྟན་དུ་གཏོང་བའི་རྨང་གཞིའི་ཐོག་རྒྱུན་ཆད་མེད་པར་གནས་ཚུལ་གསར་པར་ཞིབ་འཇུག་དང་གནད་དོན་གསར་པ་ཐག་གཅོད་བྱེད་དགོས། 《ཚོད་དོན》མ་ཟིན་ནང་འགག་རྩའི་གནད་འགག་དམ་འཛིན་དང་། འབུར་ཐོན་གནད་དོན་ལ་དམིགས་ནས་ཐུས་འགོད་བཀོད་པ་བྱས་ཡོད། བསམ་ཕྱོགས་དང་བྱེད་ཐབས་ཐུས་འགོད་བྱེད་པར་གནད་དོན་ཅི་ཞིག་ཡོད་ན་དེ་ཐག་གཅོད་བྱ་རྒྱུ་དང་། གནད་དོན་ཅི་ཞིག་འབུར་ཐོན་ཡིན་ན་དེ་གཙོ་གནད་དུ་བཟུང་ནས་ཐག་གཅོད་བྱ་རྒྱུ་རྒྱུན་འཁྱོངས་བྱས་པ་དང་། གནད་དོན་གྱི་འགག་རྩ་ཡང་དག་པར་འཚོལ་བ་དང་ཞིབ་འཇུག་དང་རིགས་པས་ཁུངས་སྐྱེལ་གཏིང་ཟབ་བྱས་ཏེ་དམིགས་གཏད་རང་བཞིན་ཡོད་པའི་གཏན་ཐུས་བཏོན་ཡོད།

ལྔ་པ། མ་ལག་གི་འདུ་ཤེས་ཆེ་རུ་བསྐྱེད་ཡོད། ཕྱོགས་ཡོངས་ནས་ཏང་ནན་སྐྱོང་བྱེད་པར་རྒྱུན་སྲིང་ལྷོད་མེད་ཀྱིས་སྐྱུལ་འདེད་གཏོང་བ་ནི་མ་ལག་ལྡན་པའི་ལས་གྲྭ་ཞིག་ཡིན་པས། ཏང་གི་ཆབ་སྲིད་འཛུགས་སྐྲུན་དང་། བསམ་བློ་འཛུགས་སྐྲུན། རྩ་འཛུགས་འཛུགས་སྐྲུན། སྤྱོད་ཚུལ་འཛུགས་སྐྲུན། སྒྲིག་ཁྲིམས་འཛུགས་སྐྲུན་བཅས་དང་། ལམ་ལུགས་འཛུགས་སྐྲུན་དང་རུལ་སུངས་ལ་ངོ་རྒོལ་བྱེད་པའི་འཐབ་རྩོད་སོགས་ངེས་པར་དུ་སྤྱི་ཡོངས་དམ་ཚགས་ཤིག་ཏུ་བརྩིས་ནས་ཐུས་འགོད་དང་སྐྱུལ་འདེད་བཏང་སྟེ། ཕྱོགས་ཡོངས་ནས་ཏང་ནན་སྐྱོང་བྱེད་པའི་མ་ལག་ཆ་ཚང་དུ་གཏོང་བར་ཤུགས་རྒྱག་དགོས། 《ཚོད་དོན》གྱི་མ་ཟིན་འགོད་སྐབས་དུས་རབས་གསར་པའི་ཏང་འཛུགས་སྐྲུན་གྱི་སྤྱིའི་བླང་བྱ་ཕྱོགས་ཡོངས་ནས་དོན་འཁྱོལ་བྱས་པ་དང་། ཏང་གི་ཆབ་སྲིད་འཛུགས་སྐྲུན་སྤྱི་འདོམས་སུ་བྱ་རྒྱུ་རྒྱུན་འཁྱོངས་བྱས་ཤིང་། ཏང་གི་ཕྱོགས་སོ་སོའི་འཛུགས་སྐྲུན་གྱིས་མཉམ་སྟེབ་ཤུགས་འདོན་དང་། སྲིད་བྱུས་དང་བྱེད་ཐབས་ཁག་སྦྲེལ་མཐུད་ཆ་འགྲིག་ཡོང་བར་གཙིགས་འཛིན། གོང་གིས་འོག་ལ་སྣེ་ཁྲིད་དང་། གནད་ཁྲོན་ཟུང་འབྲེལ། རྩ་ལག་མཉམ་བཙོས་བཅས་ལ་གཙིགས་འཛིན། གོང་འོག་གཅིག་འབྲེལ་དང་། འཕྲེད་གཞུང་ཟུང་འབྲེལ། མཉམ་འཛིན་མཉམ་སྒྲུབ་བཅས་ཀྱི་ལས་ཀའི་རྣམ་པ་ཆགས་པར་གཙིགས་འཛིན་བཅས་བྱས་ཏེ། ཏང་དོ་དམ་དང་ཏང་བཙོས་སྐྱོང་བྱེད་པའི་སྤྱི་ཡོངས་ཀྱི་ནུས་ཤུགས་ཆེ་རུ་ཏན་ཏིག་བཏང་ཡོད།

ཡིག་ཆའི་མ་ཟིན་འགོད་རིང་། ཏང་ཀྲུང་དབྱང་གིས་དམངས་གཙོ་དར་སྤེལ་གང་ལེགས་བྱས་ཤིང་། བརྟག་དཔྱད་ཞིབ་འཇུག་གཏིང་ཟབ་དང་། བསམ་འཆར་རྒྱ་ཁྱབ་ཏུ་བསྡུ་ལེན་བྱས་པ་ཡིན། ཟླ1ཚེས31ཉིན། ཏང་ཀྲུང་དབྱང་གིས་བརྡ་ཐོ་བཏང་ནས་ཏང་གི་སྐབས་ཉི་ཤུ་པའི་ཀྲུང་ཝུ་ཚང་འཛོམས་གྲོས་ཚོགས་ཐེངས་ལྔ་པའི་གྲོས་དོན་ཐད་ལས་ཁུངས་སོ་སོ་དང་། སྡེ་ཁག་སོ་སོའི་བསམ་འཆར་བསྡུ་ལེན་བྱས་པ་ཡིན། དུས་མཚུངས་སུ། གཙོ་གནད་ཞིབ་འཇུག་བྱ་གཞི23དེ་སྡེ་ཚན16ལ་ཞིབ་འཇུག་བྱ་རྒྱུའི་མངགས་བཅོལ་བྱས་པ་ཡིན། ཟླ5ཚེས6ཉིན། ངས་ཧྲང་ཏའེ་ཏུ་བཞུགས་མོལ་ཚོགས་འདུ་གཙོ་སྐྱོང་བྱས་ཏེ་ཞིང་ཆེན་དང་། རང་སྐྱོང་ལྗོངས། གྲོང་ཁྱེར་བཅས་ཁག་ཅིག་གི་འགན་འཁུར་བློ་མཐུན་གཙོ་བོའི་བསམ་འཆར་ལ་ཉན་པ་ཡིན། ཟླ8ཚེས3ཉིན། 《ཚོད་དོན》གྱི་མ་ཟིན་ཏང་ནང་གི་ཁྱབ་ཁོངས་ངེས་ཅན་ཞིག་ཏུ་བཀྲམས་ནས་བསམ་འཆར་བསྡུ་ལེན་བྱས་ཤིང་། དེར་ཏང་ནང་གི་བློ་མཐུན་རྒན་གྲས་ཁག་ཅིག་གི་བསམ་འཆར་བསྡུ་ལེན་བྱས་པའང་ཚུད་ཡོད། ད་དུང་དམངས་གཙོའི་ཏང་ཤོག་ཁག་གི་ཀྲུང་དབྱང་དང་། རྒྱལ་ཡོངས་བཟོ་ཚོང་མཉམ་འབྲེལ་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་འགན་འཁུར་བ། ཏང་ཤོག་གང་ལའང་མི་གཏོགས་པའི་མི་སྣའི་འཐུས་མི་བཅས་ཀྱི་བསམ་འཆར་ལ་ཡང་ཆེད་དུ་ཉན་པ་ཡིན།

ཕྱོགས་སོ་སོས་གཅིག་མཐུན་གྱིས་ངོས་འཛིན་བྱས་དོན། ཏང་ཀྲུང་དབྱང་གིས་ཏང་གི་སྐབས་ཉི་ཤུ་པའི་ཀྲུང་ཝུ་ཚང་འཛོམས་གྲོས་ཚོགས་ཐེངས་ལྔ་པས་ཕྱོགས་ཡོངས་ནས་ཏང་ནན་སྐྱོང་བྱེད་པར་རྒྱུན་སྲིང་ལྷོད་མེད་ཀྱིས་སྐྱུལ་འདེད་གཏོང་བའི་གནད་དོན་གཙོ་གནད་དུ་བཟུང་ནས་ཞིབ་འཇུག་བྱ་རྒྱུའི་གཏན་འབེབས་བྱས་པ་དེས་ང་ཚོའི་ཏང་གིས་རང་ངོས་འཛུགས་སྐྱོང་ལ་ཤུགས་རྒྱག་པའི་ཐད་རིག་པ་དྭངས་གསལ་ཚད་མཐོན་པོ་ཡིན་པ་དང་བློ་སྟོབས་བརྟན་པོ་ཡོད་པ་གང་ལེགས་མཚོན་ཡོད། 《ཚོད་དོན》གྱི་མ་ཟིན་ནང་ཕྱོགས་ཡོངས་ནས་ཏང་ནན་སྐྱོང་བྱེད་པར་རྒྱུན་སྲིང་ལྷོད་མེད་ཀྱིས་སྐྱུལ་འདེད་གཏོང་བའི་ཐད་འཐབ་ཐུས་ཀྱི་བཀོད་སྒྲིག་བྱས་ཡོད་པས། དུས་རབས་གསར་པའི་ཏང་འཛུགས་སྐྲུན་གྱི་ལས་གྲྭ་ཆེན་པོ་ཆེ་གསར་པར་སྐྱུལ་འདེད་གཏོང་བའི་ཆ་འཛིན་རང་བཞིན་གྱི་ཡིག་ཆར་འགྱུར་ངེས་ཡིན་པ་དང་། དུས་རབས་གསར་པར་ཏང་དོ་དམ་དང་ཏང་བཙོས་སྐྱོང་བྱེད་པ་དང་། ཏང་དར་རྒྱས་དང་ཏང་སྟོབས་ལྡན་གཏོང་བའི་རྣམ་པ་གསར་པ་སྔར་ལས་ལྷག་པར་གཏོང་བ་ལ་རྒྱལ་ཡོངས་མི་རིགས་ཁག་གི་མི་དམངས་ལ་མཐུན་སྒྲིལ་དང་སྣེ་ཁྲིད་བྱས་ཏེ་ཀྲུང་གོའི་ལུགས་ཀྱི་དེང་རབས་ཅན་ལ་བརྟེན་ནས་ཕྱོགས་ཡོངས་ནས་རྒྱལ་ཁབ་སྟོབས་ལྡན་འཛུགས་སྐྲུན་དང་མི་རིགས་བསྐྱར་དར་གྱི་བྱ་གཞག་སྐྱུལ་འདེད་གཏོང་བ་བཅས་ལ་དངོས་ཡོད་ཀྱི་དོན་སྙིང་ཆེན་པོ་དང་ཕུགས་ཡུན་རིང་བའི་མཛུབ་སྟོན་གྱི་དོན་སྙིང་ལྡན། དེ་དང་དུས་མཚུངས་སུ། ཕྱོགས་སོ་སོས་བསམ་འཆར་དང་གྲོས་འགོ་ལེགས་པོ་མང་པོ་བཏོན་འདུག་པ་དང་། ཡིག་ཆ་ཟིན་འགོད་ཚོ་ཆུང་གིས་རེ་རེ་བཞིན་ཞིབ་འཇུག་བྱས་ནས་བསྡུ་ལེན་བྱེད་ཐུབ་རིགས་བསྡུ་ལེན་གང་ཐུབ་བྱས་ཡོད།

《ཚོད་དོན》གྱི་མ་ཟིན་འགོད་རིང་། ཀྲུང་དབྱང་ཆབ་སྲིད་ཅུས་རྒྱུན་ལས་ཞུ་ཡོན་ལྷན་ཁང་གིས་གྲོས་ཚོགས་ཐེངས3འཚོགས་པ་དང་། ཀྲུང་དབྱང་ཆབ་སྲིད་ཅུས་ཀྱིས་གྲོས་ཚོགས་ཐེངས2འཚོགས་ཏེ་གྲོས་ཞིབ་བྱས་པ་དང་བཟོ་བཅོས་བརྒྱབ་ཐོག ། ཐེངས་འདིའི་ཚང་འཛོམས་གྲོས་ཚོགས་ལ་གྲོས་ཞིབ་གནང་དུ་ཕུལ་བའི《ཚོད་དོན》གྱི་མ་ཟིན་འདི་གྲུབ་པ་ཡིན།

གསུམ། 《ཚོད་དོན》མ་ཟིན་གྱི་གཞི་རྩའི་སྒྲོམ་གཞི་དང་ནང་དོན་གཙོ་བོའི་སྐོར།

《ཚོད་དོན》གྱི་མ་ཟིན་ལ་འགོ་བརྗོད་དང་མཇུག་བསྡུའི་གཏམ་ཕུད་ན་དུམ་ཚན་ཆེན་པོ་གསུམ་དུ་བགོས་ཡོད།

དུམ་ཚན་དང་པོ་ནི་ཁག་དང་པོ་སྟེ་སྤྱི་བཤད་ཡིན། ཕྱོགས་ཡོངས་ནས་ཏང་ནན་སྐྱོང་བྱེད་པར་རྒྱུན་སྲིང་ལྷོད་མེད་ཀྱིས་སྐྱུལ་འདེད་གཏོང་བའི་གལ་ཆེན་རང་བཞིན་དང་དགོས་གཏུག་རང་བཞིན་དང་སྤྱིའི་བླང་བྱ་བཅས་ཞིབ་བཤད་བྱས་པར་ཁྱོན་བསྡོམས་ཕྱོགས5ཐད་ཀྱི་ནང་དོན་ཚུད་ཡོད་དེ། གཅིག་ནི་ལོ་ངོ100ལྷག་རིང་ང་ཚོའི་ཏང་གིས་ཏང་འཛུགས་སྐྲུན་ལ་ཤུགས་རྒྱག་པར་དཀྲུས་གཅིག་ཏུ་དོན་འཁྱོལ་དང་། མི་དམངས་ལ་མཐུན་སྒྲིལ་དང་སྣེ་ཁྲིད་བྱས་ཏེ་རྒྱལ་ཁ་ནས་རྒྱལ་ཁའི་ཕྱོགས་སུ་རྒྱུན་ཆད་མེད་པར་བསྐྱོད་པའི་འོད་སྣང་འབར་བའི་ལོ་རྒྱུས་བརྒྱུད་རིམ་ལ་ཕྱིར་དྲན་བྱས་ཡོད། གཉིས་ནི་ཏང་གི་ཚོགས་ཆེན་བཅོ་བརྒྱད་པ་འཚོགས་ཚུན་ཕྱོགས་ཡོངས་ནས་ཏང་ནན་སྐྱོང་བྱས་པར་ཐོབ་པའི་གྲུབ་འབྲས་ཆེན་པོ་ཕྱོགས་བསྡོམས་བྱས་ནས། དུས་རབས་གསར་པའི་ཏང་འཛུགས་དགོངས་པ་གྲུབ་པའི་དོན་སྙིང་ཆེན་པོ་ཞིབ་བཤད་བྱས་ཡོད། གསུམ་ནི་ཕྱོགས་ཡོངས་ནས་ཏང་ནན་སྐྱོང་བྱེད་པར་ཐུག་པའི་གནས་བབ་གསར་པ་དང་། ལས་འགན་གསར་པ། འགྲན་སློང་གསར་པ་བཅས་ལ་དབྱེ་ཞིབ་བྱས་ཡོད། བཞི་ནི་ཕྱོགས་ཡོངས་ནས་ཏང་ནན་སྐྱོང་བྱེད་པར་རྒྱུན་སྲིང་ལྷོད་མེད་ཀྱིས་སྐྱུལ་འདེད་གཏོང་བའི་སློབ་སྟོན་བསམ་བློ་བཏོན་ཡོད། ལྔ་ནི་ཕྱོགས་ཡོངས་ནས་ཏང་ནན་སྐྱོང་བྱེད་པར་རྒྱུན་སྲིང་ལྷོད་མེད་ཀྱིས་སྐྱུལ་འདེད་གཏོང་བར་བརྩི་སྲུང་ཞུ་དགོས་པའི་རྩ་དོན7གསལ་བཤད་བྱས་ཡོད།

དུམ་ཚན་གཉིས་པ་ནི་ཀྲུས་བཤད་ཡིན་ཞིང་། དེར་ཁག་གཉིས་པ་ནས་བརྒྱད་པའི་བར་ཚུད་ཡོད། ཕྱོགས་ཡོངས་ནས་ཏང་ནན་སྐྱོང་བྱེད་པར་རྒྱུན་སྲིང་ལྷོད་མེད་ཀྱིས་སྐྱུལ་འདེད་གཏོང་བའི་འཐབ་ཇུས་ཀྱི་ལས་འགན་དང་བྱེད་ཐབས་གནད་ཆེན་བཀོད་སྒྲིག་བྱས་ཡོད། དེའི་ནང་ཁག་གཉིས་པ་“ཀུང་ཁྲན་ཏང་མིའི་ཏང་གཤིས་ཤུགས་ཆེ་རུ་གཏོང་དགོས”ཞེས་པའི་ནང་དུ་འདི་ནི་ཕྱོགས་ཡོངས་ནས་ཏང་ནན་སྐྱོང་བྱེད་པའི་རྩ་བའི་རང་བཞིན་གྱི་ལས་འགན་ཡིན་པ་ནན་བཤད་བྱས་ཏེ། ཏང་ལ་བློ་དཀར་བའི་སློབ་གསོ་གཏོང་ཤུགས་ཆེ་རུ་གཏོང་དགོས་པ་དང་། ཏང་གི་གསར་གཏོད་རིགས་པའི་གཞུང་ལུགས་སྤྱད་དེ་བློ་སྦྱིལ་སེམས་སྐྱེད་བྱེད་པ་རྒྱུན་འཁྱོངས་བྱེད་དགོས་པ། ཏང་གི་སྲོལ་རྒྱུན་བཟང་པོ་དང་ཀྲུང་ཧྭའི་ཡུལ་ཕྱུང་སྲོལ་རྒྱུན་རིག་གནས་ལ་བརྟེན་ནས་ཏང་གཤིས་གསོ་སྐྱོང་བྱེད་དགོས་པ། ལག་ལེན་ཁྲོད་ཏང་གཤིས་ཞུན་བཏང་བྱེད་དགོས་པ། ཏང་གཤིས་དཔྱད་འབྱེད་བྱེད་པར་ཤུགས་རྒྱག་དགོས་པ་བཅས་ཕྱོགས5ཡི་ཐད་ནས་བཀོད་སྒྲིག་བྱས་ཡོད། ཁག་གསུམ་པ་“དམངས་གཙོ་གཅིག་སྡུད་ལམ་ལུགས་ལག་བསྟར་མཐར་ཕྱིན་ནན་པོ་བྱེད་དགོས”ཞེས་པའི་ནང་དུ་འདི་ནི་ཕྱོགས་ཡོངས་ནས་ཏང་ནན་སྐྱོང་བྱེད་པའི་ནང་གནས་ཀྱི་བླང་བྱ་ཡིན་པ་ནན་བཤད་བྱས་ཏེ། ཏང་ཀྲུང་དབྱང་གི་གཅིག་སྡུད་གཅིག་གྱུར་གྱི་འགོ་ཁྲིད་རྒྱུན་འཁྱོངས་དང་དེར་ཤུགས་རྒྱག་དགོས་པ་དང་། ཏང་ནང་གི་དམངས་གཙོའི་སྤུས་ཚད་མཐོ་རུ་གཏོང་དགོས་པ། འགོ་ཁྲིད་ཚན་པའི་ཐུས་གཅོད་དོན་གྲོས་སྒྲིག་སྲོལ་ལག་བསྟར་ནན་པོ་བྱེད་དགོས་པ། “འགོ་ཁྲིད་དང་པོ”ཡི་འགན་ཁུར་ནུས་པ་འདོན་ཚད་ལྡན་དུ་གཏོང་དགོས་པ་བཅས་ཕྱོགས4ཡི་ཐད་ནས་བཀོད་སྒྲིག་བྱས་ཡོད། ཁག་བཞི་པ་“མི་རིགས་བསྐྱར་དར་གྱི་ལས་འགན་ལྕི་པོ་འཁུར་ཐུབ་པའི་བྱང་ཚད་མཐོ་བའི་ལས་བྱེད་པའི་དཔུང་ཁག་སྐྲུན་བཟོ་བྱེད་དགོས”ཞེས་པའི་ནང་དུ་ཕྱོགས་ཡོངས་ནས་ཏང་ནན་སྐྱོང་བྱེད་པའི་འགག་རྩ་ནི་ལས་བྱེད་པར་ཐུག་ཡོད་པ་ནན་བཤད་བྱས་ཏེ། མི་བཀོལ་སྤྱོད་བྱེད་པའི་ཁྲིད་ཕྱོགས་ཡང་དག་པ་རྒྱུན་འཁྱོངས་བྱེད་དགོས་པ་དང་། གཞན་ལ་འཕེལ་ཞིང་ཚན་རིག་དང་མཐུན་པའི་སྒོ་ནས་མི་འདེམས་སྤྱོད་བྱེད་དགོས་པ། ལས་བྱེད་པས་ཡང་དག་པའི་སྲིད་འབྲས་ལྟ་བ་འཛུགས་པ་དང་ལག་ལེན་བསྟར་བར་སྐྱུལ་འདེད་གཏོང་དགོས་པ། ལས་བྱེད་པའི་ལས་སྟབས་ལས་གཏོད་ཀྱི་འཛོན་ཐང་ཆེ་རུ་གཏོང་དགོས་པ། ལོ་ན་གཞོན་ལས་བྱེད་པ་གསོ་སྐྱོང་དང་འདེམས་སྤྱོད་བྱེད་པའི་ཤུགས་ཚད་མཐོ་རུ་གཏོང་དགོས་པ། ལས་བྱེད་པར་དོ་དམ་དང་ལྟ་སྐྱུལ་བྱེད་ཤུགས་ཆེ་རུ་གཏོང་དགོས་པ་བཅས་ཕྱོགས6གི་ཐད་ནས་བཀོད་སྒྲིག་བྱས་ཡོད། ཁག་ལྔ་པ་“གོང་འོག་གཅིག་འབྲེལ་དང་ལག་བསྟར་ནུས་ལྡན་གྱི་རྩ་འཛུགས་མ་ལག་ཚགས་དམ་པོ་འཛུགས་སྐྲུན་བྱེད་དགོས”ཞེས་པའི་ནང་དུ་ཏང་གི་རྩ་འཛུགས་རིམ་པ་ཁག་ནི་ཕྱོགས་ཡོངས་ནས་ཏང་ནན་སྐྱོང་བྱེད་པའི་བྱེད་པོ་ཡིན་པ་ནན་བཤད་བྱས་ཏེ། ཀྲུང་དབྱང་དང་རྒྱལ་ཁབ་ལས་ཁུངས་ཀྱི་ཏང་རྩ་འཛུགས་ཀྱི་དཔེ་སྟོན་ནུས་པ་འདོན་སྤེལ་བྱེད་དགོས་པ་དང་། ས་གནས་ཏང་ལྷན་གྱིས་ནུས་ཆེ་རུ་གཏོང་དགོས་པ། ཁྱབ་ཁོངས་ཁག་གི་གཞི་རིམ་ཏང་གི་རྩ་འཛུགས་འཛུགས་སྐྲུན་བྱེད་པར་གཅིག་འདོམས་ཀྱིས་སྐྱུལ་འདེད་གཏོང་དགོས་པ། གསར་དར་ཁྱབ་ཁོངས་ཀྱི་ཏང་འཛུགས་སྐྲུན་འཕེལ་རྒྱས་སུ་བཏང་ནས་དམ་འཛིན་ཡག་པོ་བྱེད་དགོས་པ། ཏང་ཡོན་དཔུང་ཁག་ལ་དོ་དམ་བྱེད་ཤུགས་ཆེ་རུ་གཏོང་དགོས་པ། ཏང་གི་རྩ་འཛུགས་རིམ་པ་ཁག་གཅིག་འབྲེལ་བྱེད་པའི་ལམ་སྲོལ་འཛུགས་ཚང་དུ་གཏོང་དགོས་པ་བཅས་ཕྱོགས6ཀྱི་ཐད་ནས་བཀོད་སྒྲིག་བྱས་ཡོད། ཁག་དྲུག་པ་“འཕྲད་འབྱུང་ཆད་མེད་ཀྱིས་སྒྲིག་སྲོང་སྒྲིག་ནན་བྱེད་དགོས”ཞེས་པའི་ནང་དུ་འདི་ནི་ཕྱོགས་ཡོངས་ནས་ཏང་ནན་སྐྱོང་བྱེད་ཐབས་ནུས་ལྡན་ཡིན་པ་ནན་བཤད་བྱས་ཏེ། དུས་རབས་གསར་པའི་ཏང་གི་མང་ཚོགས་ལམ་ཕྱོགས་སུ་ལེགས་པར་སྐྱོད་དགོས་པ་དང་། སྙིང་རུས་འདོར་མེད་ཀྱིས་ཀྲུང་དབྱང་གི་གཏན་འབེབས་དོན་ཚན་བརྒྱད་ཀྱི་དགོངས་དོན་དོན་འཁྱོལ་བྱེད་དགོས་པ། སྤྱོད་ཚུལ་འཛུགས་སྐྲུན་རྒྱུན་ནམ་ཅན་དང་ཡུན་རིང་ཅན་དུ་འགྱུར་བར་སྐྱུལ་འདེད་གཏོང་དགོས་པ། སྒྲིག་བསྒྲར་ནན་པོ་བྱེད་ཤུགས་ཆེ་རུ་གཏོང་དགོས་པ། སྒྲིག་ཁྲིམས་ཀྱི་སློབ་གསོ་གཙོ་ཤུགས་འདོན་དང་འགལ་སྲུང་རང་སྐུལ་ཀྱི་ནུས་པ་ཕྱོགས་བསྡུས་ཀྱིས་འདོན་སྤེལ་བྱེད་དགོས་པ་བཅས་ཕྱོགས5ཡི་ཐད་ནས་བཀོད་སྒྲིག་བྱས་ཡོད། ཁག་བདུན་པ་“བློ་བཀྲན་འགྱུར་མེད་ཀྱིས་རུལ་སུངས་བྱེད་མི་ཐུབ་པ་དང་། རུལ་སུངས་བྱེད་མི་ནུས་པ། རུལ་སུངས་བྱེད་མི་འདོད་པ་བཅས་གཞི་གཅིག་ཏུ་སྐྱུལ་འདེད་གཏོང་དགོས”ཞེས་པའི་ནང་དུ་འདི་ནི་ཕྱོགས་ཡོངས་ནས་ཏང་ནན་སྐྱོང་བྱེད་པའི་མཛད་ཕྱོགས་ཆེན་པོ་དང་རུལ་སུངས་ལ་ངོ་རྒོལ་བྱེད་པའི་འཐབ་རྩོད་ཀྱི་གཞི་རྩའི་བྱེད་ཕྱོགས་ཡིན་པ་ནན་བཤད་བྱས་ཏེ། རུལ་སུངས་ལ་ཆད་པ་གཅོད་པའི་ཞིལ་གནོན་གྱི་སྟངས་ཀ་མཐའ་འཁྱོངས་བྱེད་དགོས་པ་དང་། དབང་ཆ་འཁོར་སྐྱོད་ལ་ཚོད་འཛིན་དང་ལྟ་སྐྱུལ་བྱེད་པར་ཤུགས་རྒྱག་དགོས་པ། གཙང་སྦྲ་ཉག་ཕྲ་བསམ་བློའི་རྨང་གཞི་སྲ་བརྟན་དུ་གཏོང་དགོས་པ།

རུལ་སུངས་བྱེད་མི་འདོད་པ་དང་། རུལ་སུངས་བྱེད་མི་ནུས་པ། རུལ་སུངས་བྱེད་མི་འདོད་པ་བཅས་གཞི་གཅིག་ཏུ་སྐྱུལ་འདེད་གཏོང་བའི་ཕྱོགས་བསྡུས་ནུས་ཕྱོད་ཆེ་རུ་གཏོང་དགོས་པ་བཅས་ཕྱོགས4ཡི་ཐད་ནས་བཀོད་སྒྲིག་བྱས་ཡོད། ཁག་བརྒྱད་པ་“ལམ་ལུགས་ལྟར་ཏང་སྐྱོང་བ་དང་ཁྲིམས་སྲོལ་ལྟར་ཏང་སྐྱོང་བ་རྒྱུན་འཁྱོངས་བྱེད་དགོས”ཞེས་པའི་ནང་དུ་ཏང་ནང་གི་ཁྲིམས་སྲོལ་ལམ་ལུགས་འཛུགས་སྐྲུན་ལ་ཤུགས་རྒྱག་པ་ནི་ཕྱོགས་ཡོངས་ནས་ཏང་ནན་སྐྱོང་བྱེད་པའི་ཡུན་རིང་པོའི་ཐབས་ཇུས་དང་རྩ་བའི་ཐབས་ཇུས་ཡིན་པ་ནན་བཤད་བྱས་ཏེ། ཏང་ནང་གི་ཁྲིམས་སྲོལ་ལམ་ལུགས་ཀྱི་མ་ལག་ཆ་ཚང་དུ་གཏོང་དགོས་པ་དང་། ལམ་ལུགས་ལག་བསྟར་བྱེད་ནུས་ཆེ་རུ་གཏོང་དགོས་པ། ཁྲིམས་ལུགས་ཀྱི་ཏང་སྐྱོང་ཤུགས་ཚད་ཆེ་རུ་གཏོང་དགོས་པ་བཅས་ཕྱོགས3ཀྱི་ཐད་ནས་བཀོད་སྒྲིག་བྱས་ཡོད།

དུམ་ཚན་གསུམ་པར་ཏང་དང་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ལྟ་སྐྱུལ་མ་ལག་འཛུགས་ཚང་དུ་གཏོང་བ་དང་། ཕྱོགས་ཡོངས་ནས་ཏང་ནན་སྐྱོང་བྱེད་པའི་ཆབ་སྲིད་འགན་འཁྲི་འཁྱེར་བ་ཚུད་ཡོད། ཕྱོགས་འདི་གཉིས་ཀྱི་ཐད་ནས་སོ་སོར་བཀོད་སྒྲིག་བྱས་ཡོད།

བློ་མཐུན་རྣམས་ལ། 《ཚོད་དོན》ལ་གྲོས་ཞིབ་བྱས་ནས་གྲོས་འཆམ་ཡོང་རྒྱུ་ནི་ཐེངས་འདིའི་ཚང་འཛོམས་གྲོས་ཚོགས་ཀྱི་ལས་འགན་གཙོ་བོ་ཡིན། ཚང་མས་བསམ་གཞིགས་ནན་ཏན་དང་གྲོས་བསྡུར་གཏིང་ཟབ་བྱས་ཐོག ། དགེ་མཚན་ལྡན་པའི་བསམ་འཆར་དང་གྲོས་འགོ་བཏོན་ནས་མཉམ་དུ་ཐེངས་འདིའི་ཚང་འཛོམས་གྲོས་ཚོགས་ཡག་པོར་འཚོག་དགོས་པ་དང་། 《ཚོད་དོན》གྱི་མ་ཟིན་ལ་བཟོ་བཅོས་ཡག་པོ་རྒྱག་དགོས།

(**ཞིན་ཧྭ་གསར་འགྱུར་ཁང་།**)